

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 16. Zettortdeenâ 16tâ April 1836.

J a u n a s s i n n a s.

No Birschumuischas. Pubpulu swehtdeenâ muhsu Birschu un Sallas draudses jauni deewagaldneeki tappe eeswehtiti, schoreis meitas ween, prohti: 110. Wianu starpâ bija wehl 19, kas ne wissai labbi gramatâ lassija, weena mahzeja rakstih, un 22 wissus Deewa swehtus wahrduš no galwas pilnigi sinnaja, kas pee muhsu dseesmu gramatas irr peelikti; zittas tiffai pa puffi tohs bija ismahzijuschees. Muhsu jauni basnizas pehrminderi mums dauds irr palihdsejuschi pee scha swehta darba, jo tee mahjâs skubbinajuschi wezzakus un behrus us lassischanu un mahzischanu un sawa pagasta meitas fapulinajuschu swehtdeenâs sawâs mahjâs, tabs pahrlaufidami. Ak, kaut jelle mums buhtu labbas skohlas! zif dauds glihtaki tad wiš eetu!

Lundberg.

No Birschumuischas, 2trâ April mehnescha. Brihnum agri schogadd pawassara rahdâs. Rahdas 2 neddelas preeksch leeldeenâs jau warreja art, Merz mehnescha widdû. Gan bija par seemu dauds sneega, bet tomehr pawassara mas uhdens, wissuwairak Daugawa ne bija augsta. Leddus isgahje bes wissas skabes, un kad wezza Turra deena atees, tad gan drihs wissas struhges jau buhs pabeiguschas sawu zelku us Rihges, zittôs gaddôs to reis tiffai eesahkdami eet. Semme jau taggad fausa un mehš no Deewa luhdsam leetu. Zelki scho pawassar ne bija ne mas slikti. Lohpu barriba wissur papilnam un jebfchu jau salki mettahs pa leeknem, tad tomehr laudis wehl ne isbsenn sawus lohpinus gannds. Muhsu rudsu lauki ne wissai labbi, jo weetahm tee irr ispuischi, un tas rihta wehjsch, kas jau 3 neddelas no weetas pubsch, weegla semmê rudsus nowahrdšina.

Rudsi, meeschi un ausas taggad dauds lehtaki palikke, ne ka ruddeni bija.

L.

No Ollandes raksta: 19tâ Merz f. g. kad breefmiga auka trakfoja, weens kuggis pahr juhru brauze. Peepefschi eeraudstija weens kugga puifis kahdu leetu jubras wirsû pelbam, ko schittete zilweku effam. Bes kaweschanas winsch to kuggineekam stahstija, bet schis to ne gribbejis tizzeht un kugga puifim atbildejis, ka tas ne muhscham zilweks ne warroht buht kas tur jubras wirsû peldoht, tas kugga puifis sahke gauſchi luhgtees, lai jell kuggi apturreht, un arri zaur sawu luhgschanu kuggineeka firdi atmihkstinaja, ka tas kuggi apturreja un tai pelbedamai leetai klahht brauze un — sawu paschu dehlu no breefnahm isglahbe. Dehls par matrohsſi pee sawa tehwa deenestâ bija un tanni azzumirkli weenâ laiwâ, kas pee kugga bij peeſecta, eekahpe, kad wehjsch to aiserahwe un laiwu gabalu gabbalôs fadraggaja. —

No schahs semmes arri raksta: ka tur Merz mehnesi weena meita, kas pee zeppurneeka deeneja, tik negudra bijusi un ehdeenu weenâ warra katla, fur jau salka ruhſa bij aismettusees, iswahrija. Zulihht pehz maltites wiffi 10 namma zilweki apfirge, un zeppurneeka seewa pehz pahri stundahm ar breefnigahm sahpehm nomirre. Tee zitti zilweki jaw effoht no abrsta isglahbti un ka zerre, ar Deewa paligu weffeli tapschoht.

R — 3.

Pahr sweſchahm zilweku tautahm.

III. Kalmuki.

Kalmuki irr lohti wezza tauta, kurra jau wisswezzakôs laikôs pasihstaina bijuse. Papreeksch tee dsihwoja tanni semmê, ko taggad Sineseru semmi sauzam, bet 1368tâ gaddâ tee no turrenes isdſihhti us Krecwu semmi nahze, fur ſchee wehl taggad dsihwo. Winni eeksch trim dsihwesfahrtahm turrâhs: 1) Leelkungu jeb waldneeku fahrta; 2) Mahzitaju fahrta; un 3) pawalsneeku fahrta. Wehl winneem sawadas ihpaschas fahrta: noſaukschanas:

Waldneeki sauzaß par baltkauleem; pawalstneeki jeb semneeki par mellkauleem; un mahzitaji jeb preefteri, zitti par baltkauleem, zitti par mellkauleem. Waldneeku gaspaschas baltmeefas un to zittu Kalmuku seewas mellmeefas. Luhl' kahds eeraddums wahrdds, kas mums, — mihli lassitaji, — ihsten swesch!

Lai nu israugam, kahdi wianni isstattaß un tad pahrluhkofim arri wiinnu dsihwoschanu.

Galwa un gihmis kohpâ kantaini leekahs. Waigs irr dseltenbruhns, kâ pilnigs kweeschu grauds, woi gan driß taßds kâ tschigganeem. Augumâ zaurzaurim mehreni; tatschu gan masaku irr wairak. Lai leelakai dalkai irr druszia lihfi (sakuppejschi) leeli, tâpeß kâ tee no pat jaunibas us jahschanu eeradduschi un sawas dsihwoschanas leelaku dalku us to pawadda. Wissi irr smuidri un wahji; treknus laudis stary winneem ne atrohn. Winneem masas (schauras), melnas us azsis, masß, bet lohti refns degguns un leeli dserrokli. Luypas refnas, smafns ihß, sohbi lihds pat wezzumam balti, leelas auffs atstattus no galwas un gluschi melli matti. Wahrdsas wihrischkeem naw dauds. Seewischkas wiffas paleef gauschi masas, bet dauds irr lohti baltas un prischas. Behrni lihds defmitam gaddam irr lohti nejauki un ustuhkuschi, bet peß paleef jauki un mihligi. Kalnukeem kaut teem gan masas azsis, lohti labbi warr redseht un dsirdeht. Pee tam teem labba sawaschana, gudriba un leela gaumiba wiffu mahzitees ne truhkst. Kreemu wallodu wianni weegli ismahzahs un labbi runna. Wianni labpraht sweschineekus usnem un apkohpj; sawadi wianni lohti kahrigi peß jaunahim sunnahim un mahzibahim, mudri, saweem walbneekeem paklaufigi un leelaka dalka labbi strahdneeki. Tahs wainas ko pee winneem atrohd irr schahs: tee lohti nebehdigi, dschraji, aplamtizzigi, bailigi un ihpaschi, tee zaur sawu neapdohmibu sewim dauds skahdes darra. Tomehr laikam gan pee wisseem tâ naw, — Tizziba winneem gan pawehl, wiffmasak ikrihtds rohkas masgah, tomehr tee gauscham netihri dsihwo. Bet to tik dauds wiinnu kuhtribai ne warram peelihdsinaht, kâ uhdens truhkumam;

jo tannî semnê, fur tee dsihwo, daudsreis uhdens truhkst dserchanaî, zeek wairak tad masgaschanaî? — Wianni lohti saderrigi dsihwo. Zilweku, jeb kahdu lohpu nokaut tee par leelu grehku turra; jo wianni tizz, kâ mirruschu zilweku dwehsele eefsch lohpa ee-eijoht. Zittadi tee arween preezigi labbâ duhschâ dsihwo. Deedeleschana winneem gauschi reebjahs un to par leelu kaunu turra. Labbak wianni soh, ne kâ deedele. Tatschu tee nekahdu sweschineeku apsohg, kas pee winneem atnahf, jo schahdu sabdsibu tee par leelu kaunu un noseegumu turra. Wiinnu mahjinâs irr appalas ar appatu jumtu. — Wihrischki gehrbjahs ar leelu wadmallas swahrku, kas lihds leeleem sneeds, un ar garrahm, wirsgallâ plaschahim un bellu gallâ schaurahim peedrohknehm, pee appatsch = swahrkeem ar schaurahim peedrohknehm us fruhstim faknohpehts un ar johstu ap widdu sajohsts. Us pliffas meefas tee walka ihfu freklu ar plaschahim bifsahim, kuras eefsch puffsahbakeem sneeds. Nabbagi laudis tâpat waffarâ, kâ seemâ, kaschoku us pliffas meefas walka. Augsti laudis seemas kaschokus no jehru, woi zittahim dahrgahim ahdahim walka. Wasniß = kalpi nefs lypsû kaschokus, bet semmi laudis prastu aitu kaschoku. Seewischkas tâpat kâ wihri plattas biffas walka nu labpraht tabaku sinehke. Wiinnu tizziba irr paganiska; tatschu arr zitti elku bildes ne zeeni un wehl zitti irr kristigi laudis.

U. L.

Pawaffaras dsesmina.

1.

Gaukâ laipnâ waidsinâ
Kahdâhs jaw pawaffara; —
Nahf un ne irr weentula,
Mihliba to pawadda.

2.

Smaididama meschus gehrbi,
Pawinas un druwas tehrpi,
Putnu barri trizzina,
Wissur jauna dsihwiba.

3.

Kur ween kahju issperru,
Wissur mannu glihtumu:
Dehrwes, pufku smarschinas
Dabbas jautras dsesminas.

4.
Putni saužahs, pahrojahs,
Safaukufchees mihlejahs,
Mihledameem dseefmas skann,
Eigdas taifa arriisan.

5.
Lappa lappu mihlejahs,
Weena ohtru apkampjahs, —
Mihlestibas jufchanā
Pohga lakstigallina.

6.
Bahrgu seemu zeetufchi
Ewehri, siwis putnini.
Zekahs jaunā dshwibā
Skuhpstahs, saldā mihlibā.

7.
Wiffur fattums išteepjahs,
Wiffur pukkes redsamās,
Wiffur putni gamile,
Wiffur bittes spindele.

8.
Sarkans, falsch, us plawinahm,
Seltihts sils pahr galwinahm,
Strautinsch itt kà sudrabs spihb,
Wehsminsch smarschu neff ikbrihd.

9.
Zehri lezz garr upmalli,
Wehrsis mauro spchzigi,
Ganni gamile un delj,
Meitas dseed un sunni reij.

10.
Pawafforas mihliba,
Wiffā dabbā skandina;
Wiffur jaunus dantschus greech,
Man ween gruhstums firdi spesesch.

11.
Lakstigallin! skandini,
Libbinai eeksch aufiti:
„Zahnis gaufschi sehrojahs
Skuhpstiht tawas luhpinas.“
L.....L.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis ic. ic. ic.,
tohp no Aisputtes-Padderes pagasta teefas wiffi tee,
ant taisnas prassischanas pee tahs mantas ta nomir-

ruscha Padderes pagasta wezzakaja Indrik Kochschewiz
buhtu, usaijinati, ar sawahm prassischanahm lihds
20tu Zuhni 1836 pee schihs pagasta teefas peeteiktees
un sagaidiht ko teefa spreedihš. Tēklaht tohp arri tee,
tas schim nelaitim ko parradā buhtu, usaijinati, sa-
was parradus aidmaksahht. Kas kluffu zeetihs, tam
buhš dubbulti sawi parradi muishas waldischanai ja-
atlihdšina.

Aisputtes-Padderes pagasta teefa, tai 8tā April
1836. 3
(L. S.) † † † Andsche Sonnenberg, peefehdetais.
(Nr. 10.) H. A. Külpe, pagasta teefas srihweris.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis ic. ic. ic.,
tohp no Krohna Behrsmuishas pagasta wiffi tee, tam
khdas taisnas parradu prassischanas pee ta lihdschin-
niga Meschamuishas (Klein Buschhof) fainneeka Wlik-
ku Kafwara buhtu, par kurra mantu parradu deht
konkurse spreeshta, usaijinati, lihds 16tu Mei f. g. pee
saudeschanas sawas prassischanas pee schihs pagasta
teefas peeteiktees.

Krohna Behrsmuishas pagasta teefa, 8tā April
1836. 3
(L. S.) † † † Rikku Uns, peefehdetais.
(Nr. 223.) H. Müller, pagasta teefas srihwera paligs.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis ic. ic. ic.,
tohp no Palangas pagasta teefas wiffi tee, tam khd-
das taisnas prassischanas pee teem Palangas fainnee-
keem: Adam Simmaitis, Mikkel Seigis, Zekab
Zusaitis, Jannis Verezus un Chbaineek Mikkel Jan-
nis, par kurru mantahm konkurse spreeshta, usaijinati,
pee saudeschanas sawas teefas, lihds 23schu April
1836 pee schihs teefas peeteiktees.

Palangas pagasta teefa, 20tā Merz 1836. 2
(L. S.) † † † Zahseps Wajnor, pagasta wezzakais.
(Nr. 75.) C. Edlon, pagasta teefas srihweris.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis ic. ic. ic.,
tohp no Krohna Elkschnu pagasta teefas wiffi tee, tam
khdas taisnas parradu prassischanas pee ta nomirru-
scha Elkschnu muishas fainneeka Plahtu Pahwela un
ta nomirruscha Elkschnu meschafarga Wigastanu Zurra
buhtu, pat kurru mantahm parradu deht konkurse
spreeshta, zaur scho usaijinati, lihds 1mu Mei f. g.,
tas par to weenigu un isflehghschanas terminu ezejlts,
ar sawahm prassischanahm scheid peeteiktees, jo pehz

fchi termina neweens wairš ne tapš peenemts. To buhš wehrā nemt!

Elkschnu pagasta teefa, 29tā Webruar 1836. 2
(T. S.) R. Uhsen, pagasta wezzakais.
(Nr. 162.) Ruhom, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas praffifchanas pee ta fcheit nomirruscha Kuhlū krohdšineeka Sander Meiera mantas buhtu, tohp ušazinati, lihds 2tru Mei f. g. pee fchihš pagasta teefas peeteiftees. Zē- klacht tohp peekohdinahts, ka tee kas pehz fchi termina nahktu, wairš ne tapš peenemti un faudehš sawu tee- fu. To buhš wehrā nemt!

Kalnamiſchas pagasta teefa, 23fchā Merz 1836. 2
(T. S.) ††† Uns Valle, peefehdetais.
(Nr. 47.) F. Blumann, pagasta teefas ffrihweris.

Teefas flubdinafchanas.

Kad fchihdi, tſchiggani un arri zitti laudis eedroh- fchinajufchees, wiſſwairak tannis mahjās, kas tablu no muiſchas, ar brandwihnu, tabaku un maiſi ap- kahrt braukt, un ſemneekem zaur zeeniſchanu, ſeenu un lohpu bariibu iſewill un iſfrahpt; tad muiſchas walbiſchana to darricht zeeti aiſleeds. Ja kahds tahdu

braujeju muiſchas walbiſchanai nobohfu, taš dabbohn 5 fudr. rubl. pateizibas naudas, tam prettim pahrlah- pejs pafaudehš sawu labbumu.

Zēklacht tohp wiſſeem ſinnamu darrichts, ka beš mui- ſchas walbiſchanas ſinnas, nei laukus nei plawas iſihreht, nei arri gattawu ſeenu pahrdohht wehlehts, pee faudeſchanas ſawas maſſas.

Leelā Gezawā, 21mā Merz 1836. 2
Görh, muiſchas walbitajs.

25tā Merza nakti no Preekules ſtohlas namma ſtatta rauds firgš, peezus gabbus wezs, iſſagts. Weena preekſch- kahja un abbas pakka- kahjas winnam bal- tas un maſa balta ſtiripe uš deggunu. Kaš ſkaidras ſinnas pahr ſcho firgu Preekules muiſchas polizejei dohd, dabbohn 5 fudr. rubl. pateizibas naudas. 3

Zanni nakti no 7ta uš 8tu April f. g. Semmites muiſchā 2 firgi no ſtatta iſſagti. Weens irr ſils mel- gainu galwu, 7 eekſch 8ta gadda, ohtrš dumji-behrš, 9 eekſch 10ta gadda, un ſedlu weetā maſas baltaš ſi- mites. Kaš pahr ſcheem ſirgeem Semmites muiſchas walbiſchanai taiſnu ſinnu dohd, dabbohn 5 fudr. rubl. pateizibas naudas.

Naudas, labbibas un prezzu tirguš uš plazzi. Rihgē tanni 6tā April 1836.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 60½ kap. papihru naudas gelbeja	1	—	1 pohds kanepe	—	80
5 — papihru naudas	1	38	1 — linnu labbakas ſurtes	—	20
1 jauns dahlderis	1	33	1 — — ſliktakas ſurtes	—	—
1 puhrs rudſu tappe maſſahts ar	1	40	1 — tabaka	—	—
1 — kweeſchu	1	80	1 — djelſes	—	70
1 — meeſchu	1	10	1 — ſweeſta	—	10
1 — meeſchu = putrainu	1	90	1 muzza ſilku, preeſchu muzza	—	6
1 — auſu	—	70	1 — — wiſkſchnu muzza	—	6
1 — kweeſchu = miltu	2	20	1 — ſarkanas ſahls	—	6
1 — bihdeletu rudſu = miltu	2	—	1 — rupjas leddainas ſahls	—	5
1 — rupju rudſu = miltu	1	45	1 — rupjas baltaš ſahls	—	4
1 — ſirnu	1	80	1 — ſmaltaš ſahls	—	4
1 — linnu = ſehklas	2	75			
1 — kanepe = ſehklas	1	50	50 graſchi irr warra jeb papihres rublis un		
1 — timmenu	5	—	warra nauda ſtahw ar papihres naudu weenā		
			maſſā.		

W r i h w d r i e ſ e h t .

No juhrmallas-gubernementu augſtas walbiſchanas puffes: Hofraht von Braunschweig, grahm. pahrluhfotais.